

Heituinlahden koulun lakkauttaminen

Aikaisempi käsittely: Heituinlahden 5.-6. luokkien oppilaiden siirtäminen Europaeuksen koulun oppilaiksi ja luokanopettajan viran lakkauttaminen ja Opetuksen järjestäminen Heituinlahden koululla

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 25.03.2024 § 15

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen
puh. 040 627 7001
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Loppuvuodesta 2023 alkoi näyttää siltä, että kunnan tilinpäätös tulisi olemaan merkittävästi alijäämäinen. Tätä alijäämää kattamaan ryhdyttiin virkamiestyönä miettimään ratkaisuja.

Tämän lisäksi marraskuussa tuli tieto kuntien valtionosuuksien tarkistamisesta jälkikäteen ja liikaa maksettujen takaisin perinnästä. Mm. näistä syistä johtuen kunnassa käynnistettiin muutosneuvottelut (Kh 15.1.2024 §10) tammikuussa 2024. Tästä alijäämäisen tilinpäätöksen paikkaamiseksi suunnitellusta ratkaisusta tuli osa sivistyspalvelujen muutosneuvottelupakettia.

Heituinlahden koulun rekrytointihaasteet ja valtakunnallinen haaste oppilasmäärän rajustakin laskusta lähitulevaisuudessa johdattivat pohtimaan opetuksen uudelleen järjestelyjä ja näiden järjestelyjen myötä avautuvaa mahdollisuutta luopua Heituinlahden päiväkodin käytössä olevista tilaelementeistä.

Voimassa olevan kunnanvaltuuston päätöksen (Kvalt. 12.12.2011 §54) mukaan Hietuinlahden koulu lakkautetaan, kun oppilasmäärä kahtena peräkkäisenä vuonna on 20 tai alle. Nykyisen oppilasennusteen mukaan lukuvuosi 2028-2029 olisi koulun viimeinen.

Koska kuntastrategia vahvasti painottaa lapsiperheiden sujuvaa arkea, todettiin, että lakkauttamisen sijaan lähdemme valmistelevaan vaihtoehtoa, jolla varhaiskasvatuksen lisäksi lapsen koulupolku pystytään turvaamaan mahdollisimman pitkälle lähipalveluna.

Virkamiesvalmistelun, huoltajien kanssa käytyjen keskustelujen ja ennakkovaikutusten arvioinnin tulosten perustella päädyttiin ratkaisuun, jossa Heituinlahden koulun 5.-6. luokan oppilaita esitetään siirrettäväksi jatkossa Europaeuksen koulun oppilaiksi. Tällä järjestelyllä koulukiinteistöstä vapautuu tilaa siten, että päiväkodin toiminta pystytään siirtämään koulun alakertaan ja tilaelementeistä voidaan luopua. Koulun yläkerran tilat jäävät perusopetuksen käyttöön. Esiopetus järjestettäisiin jatkossa yhdysluokkaopetuksena koulun alkuopetusluokan kanssa. Luokassa toimisi työparina luokanopettaja ja esiopettaja. Sellaisina vuosina, kun esioppilaita on kaksi (2) tai vähemmän esiopetuksen resurssin tarve tarkastellaan tapauskohtaisesti.

Ennakkovaikutusten arviointi on esityslistan liitteenä. Arvioinnissa keskeisimmiksi huolenaiheiksi nousseisiin asioihin (koulumatkat, oppilaan jaksaminen, oppimisen tuen järjestelyt, ryhmäytyminen) pyritään vastaamaan oppilaan näkökulmasta katsottuna parhaalla mahdollisella tavalla.

Edellä mainittujen lisäksi järjestelyllä on merkittävä taloudellinen vaikutus. Kokonaissäästö luokanopettajan viran lakkauttamisesta ja tilaelementeistä luopumisesta on n. 73 000 euroa. Kuljetun koulumatkan pidentyminen lisää luonnollisesti myös ympäristövaikutuksia (hiilijalanjälki). Ympäristövaikutus ei kuitenkaan ole merkittävä, koska Heituinlahden alueelta kuljetetaan jo nyt lapsia yläkouluun, ja alakoulun oppilaiden kuljetukset yhdistyvät osin näihin kuljetuksiin.

Edelleen virkamiesvalmistelussa on pohdittu koulun tulevaisuuden näkymiä suhteessa laskevaan oppilasmäärään. Esiopetuksen siirtyessä yhdysluokkaopetuksiksi koulun alkuopetusluokan kanssa on esioppilaiden määrä jatkossa perusteltua laskea mukaan koulun oppilasmäärään. Jotta strategian mukainen lähipalvelu jatkossa toteutuu pienimpien lasten esi- ja perusopetuksen osalta, on perusteluta esittää, että opetuksen järjestämistä Heituinlahdessa arvioidaan seuraavan kerran, kun oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien kahtena peräkkäisenä vuonna on 15 tai alle, ellei kunnan taloudellinen tilanne muuta edellytä.

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen

Päätösehdotus Sivistys- ja hyvinvointilautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle, että Heituinlahden koulun 5.-6. luokkien oppilaat siirtyvät 1.8.2024 alkaen Europaeuksen koulun oppilaiksi. Opetuksen järjestämisen edellytyksiä Heituinlahden koulussa arvioidaan siinä vaiheessa kun oppilasmäärä esi- ja perusopetuksen oppilaat yhteen laskien on kahtena peräkkäisenä lukuvuonna 15 tai alle.

Lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle yhden Heituinlahden koulun luokanopettajan viran lakkauttamista siten, että virka lakkaa 31.7.2024.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 15.04.2024 § 61

Esittelijä Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Heituinlahden koulun 5.-6. luokkien oppilaat siirtyvät 1.8.2024 alkaen Europaeuksen koulun oppilaiksi. Opetuksen järjestämisen edellytyksiä Heituinlahden koulussa arvioidaan siinä vaiheessa kun oppilasmäärä esi- ja perusopetuksen oppilaat yhteen laskien on kahtena peräkkäisenä lukuvuonna 15 tai alle.

Lisäksi kunnanhallitus esittää, että kunnanvaltuusto lakkauttaa yhden Heituinlahden koulun luokanopettajan viran 31.7.2024.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Tero Kekki oli läsnä kokouksessa tästä asiasta käydyn keskustelun ajan.

Kunnanvaltuusto 22.04.2024 § 14

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen
puh. 040 627 7001
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Opetuksen järjestäminen Heituinlahden koululla

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 25.3.2024 §15 päättänyt esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle Heituinlahden koulun 5.-6. oppilaiden siirtämistä Europaeuksen koulun oppilaiksi ja yhden luokanopettajan viran lakkauttamista. Kunnanvaltuusto on tämän esityksen hyväksynyt kokouksessaan 22.4.2024 §14. Ratkaisu oli yksi säästötoimista, joita ennustettu vahvasti alijäämäinen talousarvio edellytti. Kokonaissäästö syntyi yhdessä teknisen toimen kanssa, kun varhaiskasvatuksen yksikkö voitiin siirtää väistötiloista koulurakennuksen alakertaan. Ratkaisulla haluttiin taata pienimmille oppilaille mahdollisuus koulutaipaleen aloittamiseen lähikoulussa.

Lukuvuosi 2024–2025 on Heituinlahden koululla ja päiväkodilla sujunut hyvin. Kaksi toimintakulttuurista on ns. asettunut taloksi ja yhteiset käytänteet arkeen ovat löytyneet.

Lukuvuoden 2025–2026 kouluun ilmoittautumisen yhteydessä kävi ilmi, että kaksi Heituinlahden tulevaa ensimmäisen luokan oppilasta oli ilmoitettu Europaeuksen koulun oppilaiksi. Lisäksi oli tieto, että ainoa aloittava esiopetuksen oppilas aloittaa koulutaipaleensa Kivikoulun esiopetusryhmässä.

Tämän jälkeen huolestunut huoltaja oli yhteydessä sivistystoimenjohtajaan kylällä vellovien huhujen pohjalta. Huhujen mukaan useampia Heituinlahden koulun oppilaita olisi siirtymässä Europaeuksen koulun oppilaiksi lukuvuoden 2025–2026 alkaessa. Yhtään ilmoittautumista tai yhteydenottoa asiaan liittyen ei kuitenkaan ole tullut joitakin koulukuljetukseen liittyviä kyselyjä lukuun ottamatta.

Sivistystoimenjohtaja yhdessä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtajan ja koulunjohtajan kanssa päätti järjestää asiasta keskustelutilaisuuden oppilaiden huoltajille Heituinlahden koululla. Keskustelutilaisuus järjestettiin 12.2.2025. Siellä koulunjohtaja Heli Tuovinen kertoi vanhemmille koulun arjen sujumisesta muuttuneessa tilanteessa ja vanhemmat toivat esille omia näkemyksiään. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja korosti, että koulun tulevaisuuden tarkastelusta on voimassa oleva päätös, jonka mukaan opetuksen järjestämisen perusteita tarkastellaan seuraavan kerran, kun oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien kahtena peräkkäisenä vuotena on 15 tai alle. Tällaista ei oppilasennusteiden mukaan ole lähitulevaisuudessa esillä. Lopputulemana päädyttiin siihen, että todellisen oppilastilanteen selvittämiseksi ne huoltajat, joilla on ollut suunnitelmia siirtää lapsensa Europaeuksen koulun oppilaiksi, tekevät oppilasilmoituksen helmikuun 2025 loppuun mennessä. Saatujen ilmoitusten perusteella Heituinlahden koulun oppilasmäärä lukuvuoden 2025–2026 alkaessa olisi 7 oppilasta. Heituinlahden koulun, esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen huoltajia on tiedotettu tilanteesta Wilma-viestillä 5.3.2025.

| | |
|---------------|--|
| Esittelijä | Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen |
| Päätösehdotus | Sivistys- ja hyvinvointilautakunta keskustelee syntyneestä tilanteesta, ja päätösesitys annetaan kokouksessa. |
| Päätös | Kokouksessa annettu päätösehdotus: Sivistys- ja hyvinvointilautakunta valtuuttaa sivistystoimenjohtaja kutsumaan koolle Heituinlahden oppilaiden vanhemmat torstaina 13.3. klo 18 ja tuomaan esiin edellytykset opetuksen järjestämiseen Heituinlahden koulussa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta tekee esityksen opetuksen jatkamisesta kunnanhallitukselle lautakunnan seuraavassa kokouksessa 19.3.2025. Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. |

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 19.03.2025 § 11
86/12.00.00/2024

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen
puh. 040 627 7001
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Heituinlahden koulun lakkauttaminen

Edellä esitettyyn käsittelyyn viitaten sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja ja sivistystoimenjohtaja järjestivät keskusteluiltaan Heituinlahden koulun, esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen huoltajille Heituinlahden koululla to 13.3.2025 klo 18.00. Huoltajia oli paikalla 12. Läsnä oli myös lautakunnan jäseniä.

Sivistystoimenjohtaja esitteli läsnäoleville faktoja tilanteesta: oppilasmäärät sekä Heituinlahdessa että koko kunnassa, alustavat kuljetusreitit sekä taloudelliset realiteetit.

Heituinlahden kouluun on jäämässä seuraaviksi lukuvuosiksi alle 10 oppilasta. Voimassa olevan päätöksen mukaisesti koulun toiminta loppuisi kahden seuraavan lukuvuoden jälkeen heinäkuun 2027 lopussa. Oppilasmäärä on jäämässä niin pieneksi, että opetuksen järjestämisen ennen kaikkea pedagogisia, mutta myös taloudellisia realiteetteja, on syytä pohtia jo nyt. Illan keskustelussa kävi selkeästi ilmi, että tunnetasolla ja kylän aktiivisuuden kannalta koulun säilyttäminen olisi tärkeää, mutta luvut ovat kuntatalouden kannalta raakaa realismia. Oppilaskohtaiset kustannukset ja oppilasmäärä ovat kuntatalouden kannalta kestävämmät. Mikäli opetus Heituinlahdessa jatkuisi vielä seuraavat kaksi lukuvuotta, olisivat oppilaskohtaiset kustannukset noin 44 027 € / vuosi, vastaava summa koulukeskuksella on 12 228 €. Tarkempi laskelma on esityslistan liitteenä.

Perusopetuslain 28§:n mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun. Savitaipaleen kunnassa ei ole määritelty ehtoja siirtymisille. Koulukuljetussäännössä on kuitenkin määritelty, että toissijaiseen kouluun hakeutuvan oppilaan huoltajat vastaavat itse koulukuljetuksista tai niiden kustannuksista. Tämä vaikuttanee siihen, että keskustan alueelta siirryttäisiin opiskelemaan kyläkouluun.

Pedagogisia pohdintoja opetuksen järjestämisestä alle 10 oppilaalle:

Opetuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa jatkossa vain yksi luokanopettaja yhtä aikaa kaikille neljälle vuosiluokalle. Huoli opettajan jaksamisesta ja ammatillisen tuen puuttumisesta omassa yksikössä on

suuri, vaikka apuna olisikin koulunkäynninohjaaja. Tällaisessa tilanteessa organisaatio on erittäin haavoittuva esim. sairastapauksissa. Huolta aiheuttaa opetussuunnitelman toteuttamisen mahdollisuudet, kun yhtä aikaa on opetettavana neljä eri ikäryhmää. Oppilaiden ryhmätyötaitojen kehittyminen ja mahdollisuudet joukkuepeleihin eivät ole yhdenvertaiset isompaan yksikköön verrattuna. Sen sijaan sosiaalisten taitojen kehittymisen ja kaverisuhteiden syntymisen todettiin olevan pitkälti myös persoonakysymys ja siten riippumattomia koulun tai luokan koosta. Nämä huolet jakavat sekä koulun henkilökunta että läsnäolleet huoltajat. Mikäli opetus keskittyisi yhteen yksikköön, koulukeskukselle, eivät luokkakohtaiset oppilasmäärät ylittäisi 20 oppilasta.

Koulukuljetukset:

Palvelusihteerin laatimien alustavien kuljetusreittien mukaan, mikäli Heituinlahden koulun toiminta lakkaa, oppilaiden koulumatkoihin käyttämä aika yhteen suuntaan tulisi olemaan 20-50 minuuttia. Muutamien oppilaiden kohdalla kyseessä on merkittävä muutos koulumatkaan käytettyyn aikaan. Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (Perusopetuslaki 628/1998, 32 §.) Tässä kunnan koulukuljetus tulee pysymään.

Koulukuljetusten järjestämisen kannalta päätyminen yhden koulun malliin sujuvoittaisi kuljetusreittien suunnittelua ja tämän kautta on mahdollista myös tiivistää kuljetusaikataululuja.

Pitkät koulukuljetusajat eivät koskisi pelkästään Heituinlahden koulun oppilaita. Tälläkin hetkellä koulukeskuksen oppilaiden koulumatkat ovat pisimmillään 45-55 minuuttia.

Vaikka koulun toiminta näillä perusteilla Heituinlahdessa päättyy 31.7.2025, jää kiinteistöön edelleen varhaiskasvatuksen yksikkö, jonka yhteydessä esiopetus järjestetään, mikäli ryhmässä on lapsia viisi tai enemmän. Kiinteistön piha-aluetta kehitetään varhaiskasvatuksen tarpeisiin, ja kyläläisillä on jatkossakin mahdollisuus hyödyntää näitä. Muuta käyttöä koululta vapautuville tiloille suunnitellaan tulevaisuudessa yhteistyössä teknisen toimen ja kyläläisten kanssa.

| | |
|---------------|---|
| Esittelijä | Sivistystoimenjohtaja Nina Pakarinen |
| Päätösehdotus | Edellä kuvatuin perustein sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle Heituinlahden koulun lakkauttamista pysyvästi lukuvuoden 2024–2025 päättyessä 31.7.2025. Tämän jälkeen Savitaipaleen kunnan perusopetus järjestetään Europaeuksen koululla. Esiopetuksen osalta noudatetaan voimassa olevaa päätöstä järjestää esiopetus Heituinlahdessa, mikäli lapsimäärä on 5 tai enemmän. |
| Päätös | Hyväksyttiin. Merkitään, että Seppo Myyrä jätti päätöksestä eriävän mielipiteen. |